

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten
Eva Ohlsson
010-224 15 40

Enligt sändlista

Förslag till nya Natura 2000-områden för tumlare samt ett Natura 2000-område för sjöfågel

Länsstyrelsens förslag

Länsstyrelsen Skåne har för avsikt att föreslå Naturvårdsverket att *Nordvästra Skånes havsområde* (se bilaga 1) utpekas som ett Natura 2000-område, enligt Art- och habitatdirektivet (SCI), för tumlare, och enligt Fågeldirektivet (SPA) för sjöfågel. Länsstyrelsen har också för avsikt att föreslå att *Sydvästskånes utsjövatten* (se bilaga 2) utpekas enligt Art- och habitatdirektivet för tumlare.

Ni ges nu möjlighet att lämna synpunkter på områdenas avgränsning och på de åtgärder som vi föreslår. **Senast fredagen den 27 maj 2016 vill vi ha era synpunkter.** Ange ärendets diarienummer, 511-1208-14, för att underlätta hanteringen. Skicka era synpunkter via e-post på adressen skane@lansstyrelsen.se eller via vanlig post på adressen Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 Malmö.

Bakgrund till länsstyrelsernas uppdrag

EU-kommissionens utvärderingar har kommit fram till att det finns brister inom Natura 2000-nätverket i Sverige för arten tumlare *Phocoena phocoena*. Den 9 januari 2014 fick berörda kustlänsstyrelser i uppdrag att, senast den 27 mars 2015, lämna förslag till nya Natura 2000-områden och kompletteringar av redan föreslagna områden. En del av uppdraget var att peka ut områden värdefulla för tumlare, men uppdraget innehöll även att utpeka områden för en rad andra arter och naturtyper. I denna del var övriga länsstyrelser också berörda. Det gavs även möjlighet att åtgärda brister t ex sådana i SPA-nätverket, vilket innebär områden upptagna i Fågeldirektivet. Inom detta nätverk är övervintringslokaler för musselätande dykänder bristfälligt täckta.

Under vår och försommar 2015 var, för den del av uppdraget som innefattade tumlare, en viktig del av underlagsmaterialet ännu inte slutredovisat och tillgängligt för länsstyrelserna. Länsstyrelsen Skåne uppmärksammade regeringen på detta och efter ett par kortare förlängningar, beslöt regeringen den 17 september 2015 om att förlänga tumlaruppdraget till den 15 juni 2016 för samtliga berörda länsstyrelser. (Övriga delar av Natura 2000-uppdraget redovisade Länsstyrelsen Skåne inom utsatt tid inklusive att lägga till tumlare i vissa befintliga Natura 2000-områden och i de nya marina Natura 2000-områden som föreslogs för bl a naturtyperna *rev* och *sublittoral sandbankar*, se bilaga 3 för delredovisningen som rörde tumlare.)

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har förtydligat att endast vetenskapliga kriterier ska vara avgörande vid framtagandet av områdesförslag. Förutom att områden som föreslås ska vara kärnområden för arten, i detta fall tumlare, ska vid avgörandet av områdesavgränsning även ingå hänsyn till andra direktivarter och naturtyper. En så tydlig avgränsning som möjligt ska eftersträvas.

Underlagsmaterial för tumlarförekomst

Havs- och vattenmyndigheten har anlitat AquaBiota Water Research (ABWR) som i samråd med berörda länsstyrelser bl a fått uppgiften att föreslå nya, eller justeringar av befintliga Natura 2000-områden för att uppfylla syftet med uppdraget. ABWR har tagit fram rapporten *Skyddsvärda områden för tumlare i svenska vatten* på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. Rapporten kan laddas ner från ABWR:s hemsida, se referenslista nedan.

Rapporten, som kom i februari 2016, redovisar bl a områden prioriterade för skydd av tumlare, men även tumlarens ekologi och påverkansfaktorer orsakade av människan. En kartöversikt av de områden som utpekats som skyddsvärda i deras rapport redovisas i bilaga 4. Länsstyrelsen har också varit i kontakt med danska forskare och fått se opublicerat data, men även tagit del av publicerade studier och gjort en egen tumlarinventering se referenslista. Länsstyrelsen har slutligen tagit del av muntlig information om tumlarförekomster från allmänhet, kommuner och Länsstyrelsen i Hallands län.

Tumlarens status och hoten mot arten

Inom svenskt territorialhav skyddas tumlaren genom fridlysning och av att den är en sk Natura 2000-art, vilket också ger den ett skydd i ekonomisk zon. För Natura 2000-arter, dvs arter upptagna i Art- och habitatdirektivet, har Sverige åtagit sig att

vidta åtgärder för att de ska uppnå en gynnsam bevarandestatus. Förenklat kan sägas att med gynnsam bevarandestatus menas att en art och dess populationer klarar sig tillräckligt bra i fråga om kvalitet och kvantitet och har goda utsikter att fortsätta göra så även i framtiden. I svenska vatten finns tre tumlarpopulationer, varav två rör sig i skånska vatten. Bälthavspopulationen räknas som sårbar och Östersjöpopulationen är akut utrotningshotad. Under 1900-talet har antalet tumlare minskat kraftigt och för Östersjöpopulationen gäller det även för utbredningsområdet. Tummlaren har inte gynnsam bevarandestatus i svenska vatten.

Tumlare förekommer under hela året i båda de föreslagna områdena. Tillgängliga data tyder på att under vinterhalvåret rör sig både Bälthavspopulationen och Östersjöpopulationen i *Sydvästskånes utsjövatten*. Under sommarhalvåret rör sig Östersjötumlarna längre in i Östersjön och området nyttjas då främst av Bälthavspopulationen. I *Nordvästra Skånes havsområde* förekommer främst Bälthavspopulationen som är mer lättstuderad pga det större antalet individer. Området är mycket produktivt och forskarna har särskilt noterat att här förekommer köns mogna honor och mycket unga kalvar. Man har även observerat parningsbeteende. Tumlare nyttjar området under hela året.

De största hoten mot tummlaren som orsakas av människan är bifångst i bottensatta stormaskiga garn efter t ex torsk och plattfisk, men även undervattensbuller. Tummlaren är helt beroende av sin hörsel för sin överlevnad. Den producerar högfrekventa ljud för att kommunicera med andra individer och ekona av dessa ljud använder de för att navigera och leta föda. Ljudföroreningar som gör att tummlaren inte hör andra tumlare eller sina egna ekon är sålunda ett hot och kan påverka dem genom att de t ex får svårare att hitta föda eller upptäcka fiskegarn, eller att mamma och kalv separeras från varandra vilket kan leda till att kalven dör. Om bullret är tillräckligt kraftigt kan det leda till hörselskador eller t o m att individen dör. Undervattensbuller kan ha en mängd olika källor. Hos fritidsbåtar och övrig sjöfart kan ekolod och motor/propellerljud vara störande. Andra källor till undervattensbuller är t ex olika former av inventeringar av havsbotten med sonarer eller tryckluftskanoner, sprängningar eller konstruktion och drift av vindkraft. Miljögifter och ekosystemförändringar är också hot.

I båda områdena går starkt trafikerade allmänna farleder. Genom *Sydvästskånes utsjöområde* går också flera färjelinjer. I de kustnära delarna av *Nordvästra Skånes havsområde* förekommer mycket fritidsbåtar.

Angränsande till båda områdena finns också planer på etablering av vindkraftparker som befinner sig i olika stadier i prövningsprocessen. I båda områdena bedrivs även fiske. För det svenska fisket har Länsstyrelsen följande uppgifter: I *Nordvästra Skånes havsområde* utgör garnfisket 79% (andel av total landad fångstvikt) av hela yrkesfisket inom området¹. Det stormaskiga fisket efter torsk, plattfisk och sjurygg dominerar. 2015 utgjorde värdet av garnfisket inom området 2,8 miljoner SEK och värdet av övrigt fiske 2,3 miljoner SEK.

I *Sydvästskånes utsjövatten* dominerar istället trålfisket och garnfisket utgör 14% av yrkesfisket inom området (andel av total landad fångstvikt). Inom garnfisket används nästan uteslutande stormaskiga garn efter främst torsk men även plattfisk. 2015 utgjorde värdet av garnfisket inom området 1,1 miljoner SEK och värdet av övrigt fiske 4,6 miljoner SEK.

Inom både områdena bedrivs även fiske av fartyg från andra länder för vilket vi saknar uppgifter.

Andra bevarandevärden och hot mot dessa

Nordvästra Skånes havsområde

Höganäs kommun har låtit utföra en naturtypskartering (se referenslista) av bottnarna längs kommunens Öresundskust och funnit att den domineras av naturtypen geogena rev (79%) följt av sublittorala sandbankar där undertypen som är fri från vegetation hade större utbredning (25%) än den med makroalgsvegetation (4%). Länsstyrelsen har låtit utföra en inventering av bottnarna i sydöstra Kattegatt (se referenslista) och bl a hittades naturtypen ”sjöpenor och grävande megafauna” (ingår dock ej i Natura 2000-naturtyperna) som är hotad i vår del av Europa. Ställvis fanns goda förekomster av de mjuka koralldjuren liten piprensare (*Virgularia mirabilis*) och sjöpenna (*Pennatula phosphorea*). I området finns både gråsäl och knubbsäl. Båda är Natura 2000-arter. I norra Öresund ses de ofta i Domsten-Viken området. I södra Kattegatt hittas de i koncentrationer runt Hallands Väderö och i inre Skälderviken.

Beträffande sjöfågel är ejder (musselätande dykand) vanligt förekommande både i Öresund och runt Bjärehalvön. Betydande antal av rastande/övervintrande änder såsom bläsand, knipa och även ejder m fl nyttjar området. Både Laholmsbukten och Skälderviken håller regelbundet höga koncentrationer av övervintrande sjöorre och

¹ Fångstuppgifter från Havs- och vattenmyndigheten för 2011-2013.

svärta (musselätande dykänder) och är de viktigaste lokalerna för deras övervintring i landet. För svärta gäller att dess förekomst i Lahlomsbukten och i Skälderviken mestadels överskrider 1%-kriteriet för internationell betydelse enligt Ramsar-konventionen. För sjöorre överskrids detta kriteriet årligen i Laholmsbukten. Skälderviken generellt hyser också viktiga koncentrationer av sillgrissla och tordmule utanför häckningstiden. Storskarv kan förekomma i betydande flockar vintertid.

Det är Länsstyrelsens bedömning att befintlig kunskap om områdets värden för sjöfågel motiverar att *Sydvästskånes utsjövatten* också föreslås som ett SPA-område.

Utsjödelen av området är ett viktigt lekområde för torsk.

Negativa påverkansfaktorer för naturtyperna på bottenarna är t ex övergödning, råvaruutvinning, utfyllnader, ökad sedimentation, bottenrålning och olika anläggningsarbeten. För dykänder medför t ex fiske med bottensatta garn en risk för bifångst som ökar med ökad maskstorlek. Bottensatta garn är också ett hot mot säl. Miljögifter och förändringar i ekosystemet är ett hot mot båda djurgrupperna. För torsk är negativa påverkansfaktorer t ex ett fiske som inte är långsiktigt uthålligt och ekosystemförändringar.

Sydvästskånes utsjöområde

Länsstyrelsen har betydligt mindre kunskap om andra bevarandevärden inom detta område. Utsjöbanken Kriegers Flak har dock undersökts. I Naturvårdsverkets rapport 6385 *Undersökning av utsjöbankar* bedöms Kriegers Flak vara av nationell betydelse för alfågel.. I Naturvårdsverkets rapport 5576 *Inventering av marina naturtyper på utsjöbankar* är de vanligaste fågelarterna förutom alfågel; fiskmås, gråtrut och sillgrissla. De delar av banken där det finns sandområden domineras av Macoma-samhället, med talrika arter av havsborstmaskar, sandmussla, östersjömussla, tusensnäckor och kräftdjur. Områden med hård och stenig botten täcks av små och tunnskaliga blåmusslor.

Den nordvästra delen av området, där det gränsar mot Natura 2000-områdena (SPA och SCI) som överlappar med naturreservatet Falsterbohalvöns havsområde, är av betydelse som övervintrings/rastområden för svärta, sjöorre, alfågel, ejder och småskrake.

Det är Länsstyrelsens bedömning att befintlig kunskap om områdets värden för sjöfågel inte motiverar att *Sydvästskånes utsjövatten* föreslås som ett SPA-område.

Negativa påverkansfaktorer för bottenhabitatet är t ex övergödning, råvaruutvinning, utfyllnader, ökad sedimentation, bottentrålning och olika anläggningsarbeten. Större delen av området trålas men inom det svenska yrkesfisket är det flyttrål som dominerar².

För dykänder medför t ex fiske med bottensatta garn en risk för bifångst som ökar med ökad maskstorlek. Miljögifter och förändringar i ekosystemet är andra exempel på hot. Dessa hot gäller även för områdets fiskarter för vilka ett annat stort hot är ett fiske som inte är långsiktigt uthålligt.

Vad innebär Natura 2000 för olika verksamheter?

Efter att EU-kommissionen beslutat om att lägga till ett område till Natura-nätverket måste Länsstyrelsen, inom sex år, ta fram en bevarandeplan för området som beskriver vilka naturtyper och arter som finns, vilka målen är för deras långsiktiga bevarande och hoten mot dessa, samt vilka åtgärder som bör göras för att nå målen. Bevarandeplanen ska vara ett levande dokument som ändras efter ny kunskap. Exempel på bevarandeplaner kan ni se om ni följer länken nedan och väljer en kommun i listan till vänster på sidan. Länken leder också till mer information om Natura 2000. <http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/skydd-skansk-natur/natura-2000/Pages/index.aspx>

Alla Natura 2000-områden har ett grundskydd i miljöbalken (7 kap 27-29 §§) och är även utpekade riksintressen enligt 4 kapitlet miljöbalken, vilket har betydelse vid prövning av verksamheter och vid samhällsplanering. Enligt miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan gälla verksamheter både inom eller utanför själva Natura 2000-området. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka t ex tumlare, sjöfågel eller Natura 2000-naturtyper i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas. Påverkan kan vara på direkt eller indirekt. Om en tillståndsansökan krävs ska den innehålla en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) med bedömning av åtgärdens påverkan på Natura 2000-värdena, möjliga alternativ och lämpliga skyddsåtgärder.

² Enligt uppgift från Havs- och vattenmyndigheten utgjorde användandet av flyttrål under åren 2011-2013 75% av det svenska yrkesfisket inom området (andel av total landad fångstvikt). Motsvarande siffra för bottentrål var drygt 9 %.

Översiktligt förslag på åtgärder

Utgångspunkten och målet med Natura 2000-arbetet är att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för förekommande arter och naturtyper som ingår i nätverket. Beroende på vilka värden som finns inom ett område, deras status och vilka eventuella hot som förekommer, kan olika bevarandeåtgärder behöva vidtas. Åtgärderna kan skilja sig åt mellan olika Natura 2000-områden men även inom ett område. Åtgärderna kan vara av formell karaktär men de kan också innefatta andra typer av insatser – alla med syfte att uppnå en gynnsam bevarandestatus.

I uppdraget med att föreslå nya Natura 2000-områden ingår inte att precisera vilka åtgärder som kan bli aktuella. Däremot ska länsstyrelsen i största möjliga utsträckning förankra *förslag* till åtgärder. I detta sammanhang är det relevant att påpeka att Havs- och vattenmyndigheten håller på att uppdatera det nationella åtgärdsprogrammet för tumlare.

Tumlaren är typexemplet på en art som är i behov av en sk adaptiv förvaltning, där samverkansgrupper med representanter från förvaltningsmyndigheter, forskning och fisket behöver ingå, se nedan. Denna förvaltning och andra åtgärder, t ex mot buller, behövs utvecklas oavsett Natura 2000 med anledning av att tumlaren är en fridlyst art. Förvaltningen av tumlare bör göras över länsgränser, på nationell nivå i nära samarbete med berörda grannländer. Detta är också viktigt för yrkesfiskets del.

Nedan följer Länsstyrelsens förslag på åtgärder. Inom parentes anges de som Länsstyrelsen föreslår ska ansvara för att åtgärden utförs, alternativt tillse att ekonomiska medel ställs till förfogande. (HaV= Havs- och vattenmyndigheten)

Kunskapsinhämtning

1. För båda de föreslagna områdena bör en utökad flerårig studie (både akustisk och visuell) av tumlarförekomst göras för att se hur tumlare nyttjar områdena. Studien bör kompletteras med förekomst av relevanta bytesfiskar samt uppgifter om fisket. (HaV, Jordbruksverket, Universitet)
2. Regelbunden, helst årligen, inventering och uppföljning av tumlarpopulationers förekomst för bedömning av status. Viktig åtgärd som underlag för punkten 12 nedan. (Regeringen, HaV och internationellt samarbete)

3. *Nordvästra Skånes havsområde* kan vara särskilt lämpligt för en studie av hur tumlare reagerar på olika former av sjötrafik och användande av ekolod. (HaV, Universitet)

Information, riktlinjer m m

4. Informationskampanj/(alt. undersöka möjligheter till regelgivning) mot tillverkare av ekolod och branschorganisationer för att ekoloden inte ska använda frekvenser som stör tumlare, att det ska var enkelt att stänga av ekolod och att information om ekolodets påverkan ska finnas med vid köp. (Ekolod som använder frekvenser > 200 kHz och inga spillfrekvenser därunder är "tumlersäkra").(HaV, länsstyrelser)
5. Framtagande av information om ekolodsanvändning till allmänhet, återförsäljare, båtklubbar. Kampanjer om detta inför båtsäsong. (HaV, länsstyrelsen)
6. Framtagande av information om hänsynsregler för framförande av vattenfarkoster runt tumlare, säl och sjöfågel. Kampanj om detta. (HaV, länsstyrelsen, kommuner)
7. Utarbetande av riktlinjer för företag som bedriver upplevelseverksamhet, t ex tumlarsafari, så att verksamheten inte påverkar tumlare negativt. (HaV)
8. Informationskampanj om "Citizen science", ett system där allmänheten uppmanas att rapportera tumlarobservation. Syftet är att öka allmänhetens och myndigheters kunskap. (HaV, Länsstyrelsen)
9. Utarbetande/tillgängliggörande av enklare system för rapportering av uppspolade döda tumlare, bifångade tumlare/säl/sjöfågel. Informationskampanj om detta. Målgrupp: allmänhet, yrkes- och fritidsfiskare. (HaV, länsstyrelser)

Kommersiell sjöfart och fritidsbåtar

10. Införa hastighetsbegränsningar i olika zoner t ex längs med Kullahalvön, ev på Stora Middelgrund och Kriegers Flak. Observera gäller ej i allmänna farleder. Dock bör linjer med höghastighetsfärjor som kaviterar undvikas inom områdena i sin helhet. (Länsstyrelsen, Transportstyrelsen)

11. Undersöka möjlighet att informera kommersiell sjöfart om ekolod och de frekvenser som påverkar tumlare och eftersträva att de går över till andra frekvensområden, särskilt när de trafikerar Natura 2000-områden. (HaV, länsstyrelser)

Fiske

12. Bilda samverkansgrupper för varje tumlarpopulation för att med utgångspunkt i deras status kunna sätta upp mål för förvaltningen vad avser bifångster och olika åtgärder. Det geografiska arbetsområdet för en samverkansgrupp sträcker sig sålunda utanför de föreslagna Natura 2000-områdena. En adaptiv förvaltning ska vara ledande för arbetet. Samverkansgruppen bör bestå av särskilt sakkunniga om tumlarbiologi (Naturhistoriska Riksmuseet, Artdatabanken), fiskeriexperter (SLU Aqua), förvaltningsmyndigheter (HaV, länsstyrelser) och representanter från fisket. Ett mål med samverkansgrupperna är att åtgärder för att nå bevarandemålen för tumlare i första hand ska ske genom lösningar framtagna inom grupperna. Om grupperna inte kan komma fram till lösningar, kan regleringar bli aktuella. Sådana regleringar bör ske på en generell nivå med stöd av fiskerilagstiftning för att undvika tillståndsprövning av enskilda fiskares verksamhet. Samverkansgrupperna bör i så hög grad som möjligt samarbeta med grannländers motsvarigheter. Exempel på uppgifter för grupperna är att:
 - göra riskanalyser för att identifiera högriskområden för negativ påverkan på tumlare. Detta är viktigt för att förhindra att eventuella åtgärder dels inte leder till att fisket flyttar i tid och/eller rum, och dels att det inte leder till en totalt sett ökad bifångst av t ex tumlare,
 - vidta åtgärder för att risk för bifångst i fisket med bottensatta stormaskiga garn minimeras. Detta kan innebära begränsningar mot vissa maskstorlekar i tid och/eller rum eller av ett visst fiske. Den kan även innebära åtgärder för utökad pingersanvändning om det bedöms lämpligt,
 - göra uppföljning av åtgärder och effekter,
 - om pingers används, bör fiskare få särskild utbildning kring hantering och riskerna med fel hantering. Då pingers enligt ASCOBANS³ bör användas med försiktighet och som en tillfällig lösning, bör särskild uppföljning av detta göras för att se vad som fiskats var, omfattning, samt kopplat till

³ ASCOBANS är en överenskommelse under Bonn-konventionen om bevarandet av småvalar i Östersjön och Nordsjön.

tumlarförekomst.

13. Ökad satsning på att utveckla fiskeredskap där tumlare, sjöfågel och säl inte bifångas och utarbeta en särskild miljömärkning för fiske som bedrivs med sådana redskap. Stöd marknadsföring av detta. (Regeringen, HaV, Jordbruksverket, SLU Aqua)
14. Förbättra möjligheter till lokal försäljning av fisk. (HaV, kommuner, fiskets organisationer)
15. Åtgärder för att säkerställa att eventuella regler för fisket även gäller för fiskare av andra nationaliteter och att en samförvaltning görs med andra berörda nationer vad avser åtgärder för tumlare, säl och sjöfågel. (HaV)
16. Fortsatt och ökad satsning på spökgarnsinsamling, särskilt i områden med höga naturvärden/risk för bifångst. Utarbetning av enkelt system för lokalisering och borttagande. Information till allmänhet. (Regeringen, HaV, Jordbruksverket, Länsstyrelsen, kommuner)
17. Vidta åtgärder för fortsatt förbud mot bottentrålning för att skydda mot habitatförstörelse och därmed indirekt påverkan på födo förekomsten för tumlare och andra djur i södra Kattegatt; området kring Stora Middelgrund. (Regeringen, HaV, Länsstyrelsen)

Anläggningar/andra verksamheter

18. Begränsa uppkomsten av undervattensbuller, t ex vid anläggande eller drift av vindkraftparker, minröjning, sprängningar eller akustiska undersökningar m m. (Tillståndsmyndigheter)

Vad händer nu?

Senast fredagen den 27 maj 2016 vill vi ha era synpunkter, skriftligen, se vidare första sidan om hur ni lämnar dessa. Efter detta samrådsförfarande lämnar Länsstyrelsen sitt förslag och inkomna synpunkter till Naturvårdsverket som gör en utvärdering och lämnar ärendet vidare till Regeringen. Regeringen beslutar därefter om att föreslå områden till det europeiska nätverket, vilket EU-kommissionen slutligen beslutar om.

Har ni **frågor** om förslaget, kontakta undertecknad. Har ni **frågor** om Natura 2000 generellt, kontakta Natura 2000-samordnare Marie Björkander 010 – 224 14 81, marie.bjorkander@lansstyrelsen.se .

Eva Ohlsson

010 – 224 15 40

eva.m.ohlsson@lansstyrelsen.se

Bilagor

Bilaga 1: Förslag på nytt Natura 2000-område, SCI och SPA, ”Nordvästra Skånes havsområde”

Bilaga 2: Förslag på nytt Natura 2000-område, SCI, ”Sydvästskånes utsjövatten”

Bilaga 3: Karta över Länsstyrelsens delredovisning 2015 av regeringens uppdrag att föreslå Natura 2000-områden för tumlare.

Bilaga 4: Karta över områden utpekade som skyddsvärda hämtade från rapporten ”Skyddsvärda områden för tumlare i svenska vatten”.

Naturvårdsverkets information om Natura 2000

<http://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Natura-2000/>

Referenslista

ASCOBANS, 2012. Conservation Plan for the Harbour Porpoise Population in the Western Baltic, the Belt Sea and the Kattegat.

http://www.ascobans.org/sites/default/files/document/HarbourPorpoise_Conservation_Plan_WesternBaltic_MOP7_2012.pdf

ASCOBANS, 2009. Recovery Plan for Baltic Harbour Porpoises.

http://www.ascobans.org/sites/default/files/document/ASCOBANS_JastarniaPlan_MO_P6.pdf

Börjesson, D. & Wahlberg, M. 2011. Inventering av tumlare (*Phocoena phocoena*) och fiskeintensitet i Skälderviken, Skåne. Länsstyrelsen Skåne Rapport 2011:18.

http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2011/Tumlarrapport_reviderad_20110523_webbfil.pdf

Carlström, J. & Carlén, I. 2016. Skyddsvärda områden för tumlare i svenska vatten. AquaBiota Report 2015:02. 88 sid. http://www.aquabiota.se/wp-content/uploads/Carlstrom_Carlen_2016_Skyddsvarda_omrade_tumlare.pdf

Green, M., & Nilsson, L. 2015. The importance of offshore areas in southern Öresund, Sweden, for staging and wintering sea ducks. *Ornis Svecica* 25:24-39.

Göransson, P. 2014. Naturtypskartering av hårbottnar i Höganäs kommun 2013 och 2014. Rapport till Samhällsbyggnadsavdelningen, Höganäs kommun. http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/Skanes_havsomraden/Naturtypskartering_hardbottnar_Hoganas_kommun_2013_2014.pdf

Göransson, P., Emanuelsson, A. & Lundqvist, M. 2014. Kartering av bottenfaunan i sydöstra Kattegatt 2014. http://www.lansstyrelsen.se/skane/SiteCollectionDocuments/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/Skanes_havsomraden/Lansstyrelsen_Skane_2015_Bottenkartering_Kattegatt.pdf

Life-projektet SAMBAH (Static Acoustic Monitoring of the Baltic Sea Harbour Porpoise) <http://www.sambah.org/>

Nilsson, L. 2012. Distribution and numbers of wintering sea ducks in Swedish offshore waters. *Ornis Svecica* 22:39-59.

Nilsson, L. 2016. Biologiska Institutionen, Lunds Universitet. Muntligen.

Stedt, J. 2015. Small-scale distribution and behaviour of the harbour porpoise (*Phocoena phocoena*) around Kullaberg, Sweden. Masteruppsats. Lunds Universitet 2015.

Sveegaard, S. Teilmann, J., Berggren, P., Mouritsen, K.N., Gillespie, D., Tougaard, J., 2011. Acoustic surveys confirm the high-density areas of harbour porpoises found by satellite tracking. *ICES Journal of Marine Science*.

Teilmann, J., Sveegaard, S., Dietz, R., Petersen, I.K., Berggren, P., & Deportes, G. 2008. High density areas for harbour porpoises in Danish waters. National Environmental Research Institute, University of Aarhus. 84 sidor. NERI Technical Report nr. 657. <http://www.dmu.dk/Pub/FR657.pdf>

Sändlista

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
Transportstyrelsen, sjofart@transportstyrelsen.se
Fortifikationsverket, bo.larsson2@fortifikationsverket.se
Försvarsmakten, Högkvarteret, Miljöavdelningen, 107 85 Stockholm
Boverket, registraturen@boverket.se
Kammarkollegiet, registrator@kammarkollegiet.se
Riksantikvarieämbetet, registrator@raa.se
Sjöfartsverket, sjofartsverket@sjofartsverket.se
Kustbevakningen, registrator@kustbevakningen.se
Energimyndigheten, registrator@energimyndigheten.se
Sveriges geologiska undersökning, sgu@sgu.se
Artdatabanken, artdatabanken@slu.se
Naturhistoriska Riksmuseet, registrator@nrm.se julia.carlstrom@nrm.se
Länsstyrelsen i Hallands län, halland@lansstyrelsen.se, bo.gustafsson@lansstyrelsen.se
Länsstyrelsen i Blekinge län, ulrika.widgren@lansstyrelsen.se
Länsstyrelsen i Kalmar län, tomas.jarnetun@lansstyrelsen.se
Halmstads kommun, direkt@halmstad.se, ellinor.waldermarson@halmstad.se
Laholms kommun, kommun@laholm.se
Simrishamns kommun, simrishamns.kommun@simrishamn.se
Ystad kommun, kommunen@ystad.se
Skurups kommun, kansli@skurup.se
Trelleborgs kommun, miljo@trelleborg.se, cathrine.ek@trelleborg.se
Vellinge kommun, vellinge.kommun@vellinge.se, plan@vellinge.se,
ola.gustafsson@vellinge.se
Malmö stad, malmstad@malmö.se, miljo@malmö.se
Lomma kommun, kommunstyrelsen@lomma.se
Kävlinge kommun, miljoochbyggnadsnamnden@kavlinge.se, patrik.lund@kavlinge.se
Landskrona kommun, kommun@landskrona.se, olle.nordell@landskrona.se
Helsingborgs kommun, kommunstyrelsen@helsingborg.se,
stadsbyggnadsnamnden@helsingborg.se, fredrik.bengtsson@helsingborg.se
Höganäs kommun, kommunen@hoganas.se, miljoavdelningen@hoganas.se,
richard.akesson@hoganas.se
Ängelholms kommun, miljokontor@engelholm.se, karin.valtinat@engelholm.se,
Maria.VonPost@engelholm.se

Båstads kommun, badstads.kommun@bastad.se, magnus.sjeldrup@badstad.se
Svenska kraftnät, registrator@svk.se
Höganäs Energi AB, hoganas.energi@hoganas.se
Öresundskraft Ängelholm AB, remisser@oresundskraft.se
Bjäre Kraft, kundservice@bjarekraft.se
Trelleborgs Energiförsäljning AB, tefab@trelleborg.se
SLU Aqua, Institutionen för akvatiska resurser, SLU, Skolgatan 6, 742 42 Öregrund
Fredrik Haas, Biologiska Institutionen, Lunds Universitet, fredrik.haas@biol.lu.se
Leif Nilsson, Biologiska Institutionen, Lunds Universitet, leif.nilsson@biol.lu.se
Martin Green, Biologiska Institutionen, Lunds Universitet, martin.green@biol.lu.se
Bo Landén, Malmöhusläns havsfiskeförening, bosse.landén@telia.com
Kristian Nilsson, Malmöhusläns havsfiskeförening, kristiansfiske@gmail.com
Sveriges Fiskares Riksförbund, via Fredrik Lindberg, FL@yrkesfiskarna.se för yttrande och
eventuell vidarebefodran till berörda producentorganisationer
Sportfiskarna Skåne, sture.e@telia.com
Sveriges Kust- och Insjöfiskares Organisation SKIFO c/o, Rolf Andersson, Brovägen 43,
260 41 Nyhamnsläge
Kullens Fiskareförening, c/o Roland Spegel, roland.spegel@telia.com
Skånska Kustfiskeklubben, president@skanskakustfiskeklubben.se
Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation, Tommy Lang, Mastvägen 6, 432 74
Träslövsläge, info@hkpo.se, hkpo.sverige@gmail.com
Österlens Havsfiskeförening, Olle Viberg, olleviberg@tele2.se
Sveriges Kust- och Insjöfiskares Organisation, Filippa Säwe, filippa.sawe@ism.lu.se
Kullabergsguiderna AB, info@kullabergsguiderna.se
Världsnaturfonden, info@wwf.se
Svenska naturskyddsforeningen, remisser@naturskyddsforeningen.se,
ellen.bruno@naturskyddsforeningen.se
Naturskyddsforeningen Skåne, kansli.skane@naturskyddsforeningen.se
Skånes Ornitologiska förening, birds@skof.se
Kullabygdens ornitologiska förening, info@kof.nu

Kopia

Länsledningen, via e-post: MP, GE

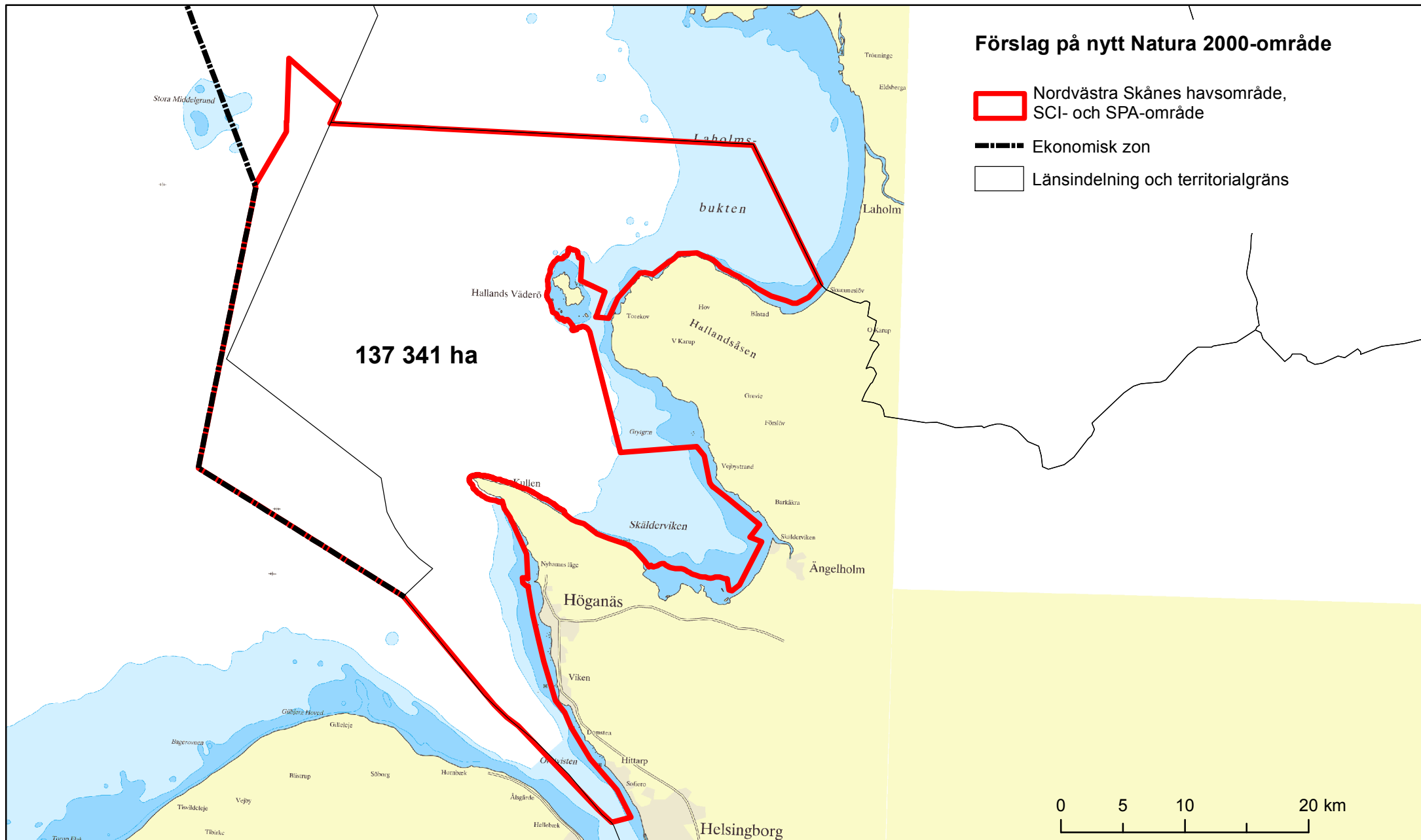
Miljöavdelningen, via e-post: AJ, P-MÅ, MB, ChP, BJ, PEJ, DÅ, KW, LM, JW, KS, CC,
JG

Enh. Samhällsplanering: PP

Akten

Bilaga 1. Förslag på nytt Natura 2000-område, SCI och SPA, "Nordvästra Skånes havsområde"

Bilaga 2. Förslag på nytt Natura 2000-område, SCI, "Sydvästskånes utsjövatten"

